

References

1. Prysazhnyuk, M. V., Zubec', M. V., Sabluk, P. T. et. al.; Prysazhnyuk, M. V., Zubec', M. V., Sabluk, P. T., Mesel'-Veseljak, V. Ja., Fedorov, M. M. (Eds.) (2011). Agrarnyj sektor ekonomiky Ukrainy (stan i perspektyvy rozvytku). Kiev: NNC IAE, 1008.
2. Lendjel, M. A. (1999). Agrarni vidnosyny na Zakarpatti: uroky mynulogo i suchasnist'. Uzhgorod : Patent, 275.
3. Ostashko, T. O. (2004). Rynkova transformacija agrarnogo sektora [Tekst]: monografija. Kiev: Feniks, 280.
4. Orlatj, M. K., Gnybidenko, I. F., Demchak, I. M. et. al.; Orlatogo, M. K. (Ed.) (2012). Rozvytok sil'skyh terytorij Ukrainy (1990–2010 roky). Kiev: NDI "Ukragroprodromproduktivnist", 752.
5. Latynin, M. A. (2006). Agrarnyj sektor ekonomiky Ukrainy: mehanizmu derzhavnogo reguljuvannja. Kharkiv: Vyd-vo HarRINADU "Magistr", 320.
6. Lopatyns'kyj, Ju. M. (2006). Transformacija agrarnogo sektora: instytucional'ni zasady. Chernivci: Ruta, 344.
7. Pavliha, N. V. (2006). Upravlinnja stalym rozvytkom prostorovyh system: teorija, metodologija, dosvid. Luc'k: Volyn'ska oblasna drukarnja, 380.
8. Gejc', V. M. (Ed.) (2000). Ekonomika Ukrainy: Pidsumky peretvoren' ta perspektyvy zrostantnja. Kharkiv: Fort, 392.
9. Gazuda, M. V., Erfan, V. J. (2011). Regional'ni osoblyvosti prodovol'chogo zabezpečennja. Uzhgorod: FOP Breza A. E., 296.
10. Klasyfikacija vydiv ekonomichnoi' dijal'nosti DK009:2010. Nacional'nyj Klasyfikator Ukrainy. Derzhspozhyvstandart Ukrainy vid 11.10.2010 № 457. Available at: http://www.ubc.ua/Links/codes_ua2.html

*Рекомендовано до публікації д-р екон. наук, професор,
член-кореспондент НААН України Лендел М. А.
Дата надходження рукопису 22.05.2015*

Ерфан Віталій Йосипович, кандидат економічних наук, доцент, кафедра фінансів та економіки, Карпатський університет ім. Августина Волошина, вул. Гойди, 4, м. Ужгород, Україна, 88000
E-mail: lesyagazuda@gmail.com

УДК 35.073.513

DOI: 10.15587/2313-8416.2015.45139

ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ

© **В. М. Гаврилюк**

У статті уточнено розуміння механізму лізингової операції. Визначено об'єкт і суб'єкт механізму, сформульовано його мету. Розкрито функції суб'єкта і об'єкта лізингу. Розроблено цілі та завдання лізингової операції. Доведено необхідність регламентування лізингового процесу. Означено роль елементів забезпечення лізингової операції. Запропоновано інструменти реалізації лізингу. Визначено принципи, процедури, методи і важелі лізингової операції

Ключові слова: лізинг, механізм лізингової операції, об'єкт лізингу, суб'єкт лізингу, інструментарій лізингу

The article clarifies understanding of the leasing operations mechanism. The object and the subject of a mechanism is defined, aim of the mechanism is formulated. Features of the subject and the object of leasing are explained. Aims and objectives of leasing operations are developed. The necessity of regulation of the leasing process is proven. The role of elements providing leasing transactions is determined. Leasing implementation instruments are proposed. The principles, procedures, methods and levers of leasing transactions are established

Keywords: leasing, leasing operations mechanism, leasing object, leasing subject, leasing tools

1. Вступ

Останніми роками з'являється чимало праць наукового та прикладного характеру, присвячених дослідженню лізингу, а також перспективам розвитку лізингових послуг на вітчизняному фінансовому ринку. Враховуючи те, що більшість підприємств недостатньо забезпечена власними фінансовими ресурсами, зростає потреба у залученні коштів для реалізації інвестиційних проектів. При цьому строк реальних інвестицій становить від 5 до 10 років. У той же час низький розвиток сфери фінансових послуг в цілому і довгострокового банківського кредитування зокрема, стимулює виробників до пошуку шляхів фінансування власної діяльності. За таких умов дієвим засобом оновлення матеріальної бази може стати лізинг. Причиною тому є очевидні переваги лізингу як альтернативного джерела фінансу-

вання для модернізації основних фондів господарюючих суб'єктів.

2. Постановка проблеми

Складність лізингових відносин і об'єктивний потреби них визначає необхідність проведення дослідження з метою детального вивчення всіх площин існування і здійснення лізингових операцій. Вважаємо, що визначити зміст лізингу варто крізь призму процесного підходу. Так, розглядаючи лізингову операцію, як складний процес, доцільно акцентувати увагу на механізмі її здійснення.

3. Аналіз останніх досліджень

Чимало уваги приділено механізму формування та функціонування лізингових операцій у працях [1–4] та інших дослідників. У більшості джерел ме-

ханізм лізингової операції розглядається через призму окремих етапів лізингового процесу, при цьому відсутнє чітке формулювання даної категорії. Окрім того відсутні наукові праці, присвячені аналізу внутрішньої будови механізму лізингових операцій.

4. Особливості механізму здійснення лізингових операцій

Для чіткого уявлення про сутність механізму лізингових операцій передусім слід здійснити суттєве уточнення цього терміну. Звернемося до природи категорії «механізм».

Отже, слово механізм має грецьке походження і перекладається як зброя, знаряддя, машина. Термін «механізм» досить часто використовується як у різних сферах життєдіяльності, так і в багатьох економічних науках. У «Короткому економічному словнику» під редакцією А. Н. Азріліана механізм трактується, як послідовність етапів, процесів, які визначають собою які-небудь дії, явища; система, пристрій, який визначає порядок якого-небудь виду діяльності [5]. Французький вчений Анрі Кульман, який досліджував економічні механізми, наголошував на існуванні великого числа механізмів, які на його думку, являють собою систему елементів (цілей, функцій, методів, організаційної структури і суб'єктів) та об'єктів управління на необхідний стан або реакція об'єктів управління, що має входні посилки і регулюючу реакцію [6]. Варто погодитись з дослідником Князевичем А. О., що «дане поняття в економічній науці використовується у переносному значенні як внутрішня будова, система функціонування, апарат, алгоритм управлінської діяльності» [7].

Група дослідників під [4–8] наголошують на важливості і складності лізингових відносин, а тому виникає необхідність дослідження конкретних елементів, що формують необхідні умови і засоби досягнення основної мети лізингових відносин.

Іванишин В. В. в межах власного дослідження [9] зазначає, що «роль економічного механізму полягає в тому, щоб адекватно, з мінімальними відхиленнями або взагалі без них перенести в господарську діяльність економічну суть, економічний зміст того чи іншого економічного процесу, його призначення, конкретні цілі й завдання».

На думку Галецької Т. І., Топішко О. І. [10] підвищення ефективності використання лізингу потребує суттєвого вдосконалення як основних елементів у його механізмі, так і збалансування цих елементів між собою, приведення їх у взаємовідповідність на основі єдиних теоретичних і методичних підходів.

Як бачимо з викладеного, дослідники у своїх працях лише поверхнево торкаються проблем, пов'язаних з механізмом лізингових операцій. У той же час питання його змісту і будови залишаються відкритими.

5. Апробація результатів дослідження

Для розкриття сутності механізму лізингової операції, слід привести визначення даної економічної категорії. Так, проектуючи загальні підходи до тлумачення механізму на об'єкт наукового дослідження

можемо констатувати, що *механізм здійснення лізингових операцій* – це функціональна складова системи, в межах якої суб'єкт визначає об'єкт лізингових операцій у відповідності до мети, цілей, завдань, виконуючи свої функції за допомогою інструментарію та з відповідним забезпеченням і регламентуванням (рис. 1).

Очевидно, що насамперед увагу слід зосередити на об'єкті лізингу, оскільки його роль є визначальною для прийняття рішення про здійснення лізингової діяльності на всіх рівнях.

Об'єктом механізму може бути будь яке рухоме і нерухоме майно, що не заборонений законодавством для участі в лізингових операціях. Серед вимог, що ставляться до об'єкта вказується, що він має бути ідентифікованим, використовуватись в підприємницьких цілях, але не повинен змінювати свою речову форму.

Іншою важливою складовою механізму є суб'єкт механізму лізингової операції. Суб'єктами можуть бути безпосередні учасники лізингової угоди (лізингодавець, лізингодержувач, постачальник (продавець) майна), інші учасники які приймають участь в організації та проведенні лізингової діяльності (державні інститути), а також учасники лізингової операції (банківські установи, страхові компанії інші особи, які зацікавлені і приймають участь в лізинговому процесі).

Отже, визначивши мету, цілі і завдання механізму здійснення лізингових операцій, слід зосередити увагу на можливостях їх реалізації. Очевидно, що виконання певних завдань забезпечується шляхом набору функцій. У даному випадку під функцією розуміємо роль, яку виконує суб'єкт або об'єкт в певній сфері діяльності. Можна сказати, що це те, за що відповідає суб'єкт чи об'єкт в даному випадку.

Зважаючи на всю складність лізингових операцій доречним буде детально розглянути функції об'єкта і суб'єкта механізму.

Важливою складовою будь якого механізму є формування мети. Кузьменко О. В. визначає мету як «стан в майбутньому, котрий можливо змінити відносно теперішнього та варто або необхідно досягти» [11]. Тобто, це кінцева точка процесу. Кулиняк І. Я. зазначає, що «мета лізингової діяльності може бути різною і усі сторони намагатимуться отримати свою вигоду залежно від поставлених цілей. Так, для одних лізинг – це спосіб фінансування капіталовкладень в основні фонди, для інших – інструмент забезпечення реалізації продукції та розширення ринку збуту, для третіх лізинг має яскраво виражені ознаки кредитних операцій, що надає можливість користуватися перевагами цієї операції порівняно із звичайним банківським кредитуванням» [12]. І все ж таки, проектуючи узагальнене визначення на наше дослідження можна стверджувати, що метою механізму здійснення лізингових операцій є забезпечення умов для досягнення очікуваних вигод (прибутку, доходу, користі) всіма учасниками лізингового процесу. Такий підхід заслуговує увагу і уточненням до нього є твердження, що метою лізингодавця – є отримання прибутку за рахунок надход-

ження лізингових платежів за передане в лізинг майно; метою лізингоодержувача є отримання в користування майно за якомога вигідних умов; метою продавця (постачальника) – є отримання прибутку від реалізації продукції та розширення ринку збуту. Що стосується непрямих учасників лізингових відносин, то вони теж мають кожен чітко визначену мету в лізинговій операції. Іншими словами досягнення кінцевої мети передбачає отримання максимального

очікуваного ефекту від лізингової операції для кожного із її учасників. У той же час, зважаючи на процесний характер лізингової операції, варто визначити перелік цілей на кожному із етапів, що у кінцевому підсумку дозволять досягнути поставленої мети. У свою чергу варто відмітити, що разом із обґрунтуванням цілей необхідно визначити конкретні завдання, вирішення котрих забезпечить досягнення вказаних цілей (рис. 2).

Рис. 1. Механізм лізингових операцій

Рис. 2. Цілі і завдання механізму здійснення лізингової операції

Отже з'ясуємо роль об'єкта лізингу.

В першу чергу виділяємо інформаційну функцію. Її зміст полягає в тому, що один об'єкт лізингу відрізняється від іншого певними властивостями. Таким чином, володіючи інформацією щодо максимальної кількості ознак об'єкта, його особливостей та факторів, що впливають на їх формування, лізингодавець може визначити найбільш оптимальні умови лізингової угоди.

Інвестиційна функція полягає в можливості формування доходу шляхом експлуатації об'єкту лізингу лізингоодержувачем, який у подальшому дозволить вчасно здійснювати лізингові платежі.

Інноваційна функція об'єкта лізингу розкривається у його безпосередньому призначенні, а саме реалізації досягнень науково-технічного прогресу в рамках виробничого процесу. Таким чином, аналіз використання новітніх технологій створює умови для розробки інноваційних продуктів у перспективі.

Функції об'єкта лізингу нерозривно пов'язані з функціями суб'єктів і становлять свого роду інформаційну базу для прийняття рішень учасниками лізингової операції. Найбільш яскраво роль об'єкта виражена на пасивних етапах лізингового процесу, тобто тоді, коли формується інтерес кожного учасника у реалізації лізингового проекту. У той же час успіх активної фази лізингової операції забезпечується ефективним виконанням функцій кожним із учасників лізингового процесу.

В свою чергу роль суб'єктів у лізинговому процесі проявляється крізь призму фінансової, виробничої, збутової, інвестиційної, інноваційної та соціально-економічної функцій. При цьому кожен учасник лізингових відносин, виходячи з власних інтересів, виконує ті чи інші функції, впливаючи на об'єкт лізингу, визначає його форму і зміст.

Окрему увагу у механізмі слід звернути на процес здійснення лізингової операції, яка, як видно з рис. 1 складається з низки послідовних етапів.

Наукові розробки вітчизняних і закордонних науковців стосовно трактування етапів лізингових операцій, дають змогу стверджувати, що це питання є недостатньо дослідженим, оскільки відсутня узгодженість щодо етапізації процесу лізингу, тоді як зміст і послідовність етапів у більшості випадків є однаковими. Так, окремі дослідники [3, 8, 13] виділяють три етапи: підготовчий, організаційний та експлуатаційний. В інших джерелах [4, 14, 15] визначають такі основні стадії лізингової операції: підготовка і обґрунтування, юридичне оформлення, використання об'єкта лізингу, оформлення відносин по закінченні строку дії договору.

Визначення етапів не розкриває зміст механізму лізингу, а лише формує алгоритм лізингової операції. В межах зазначених етапів формуються їх процедури, які характеризують кожен крок суб'єктів лізингової операції.

Огляд літературних джерел [2– 4, 14] дозволив систематизувати послідовні процедури по формуванню механізму лізингової операції.

Так, на першому етапі здійснюються всі кроки, що необхідно здійснити до укладання договору лізи-

нгу. Він розпочинається з подання майбутнім лізингоодержувачем заявки на отримання предметів лізингу і проведення з ним співбесіди. Як правило ініціатива в укладанні договорів походить від лізингоодержувача. Він самостійно обирає предмет лізингу і постачальника або звертається до лізингодавча. Лізингоодержувач передає лізингодавцю обов'язковий пакет фінансових і юридичних документів, необхідних для прийняття рішення щодо надання лізингових послуг. Після детального вивчення всіх умов і особливостей лізингодавець приймає рішення щодо надання лізингової послуги. При позитивному результаті лізингодавець оформляє заяву-наряд і передає постачальнику майна. При нестачі або відсутності власних коштів лізингова фірма приймає рішення звернутися до банківської установи.

Неабияку роль відіграє етап юридичного закріплення лізингових операцій. Тут укладається: кредитний договір між лізингодавцем і банком про надання позички для проведення лізингової операції, договір купівлі – продажу лізингового майна; акт прийняття – передачі предмета лізингу в експлуатацію, договір про обслуговування техніки, договір про страхування майна переданого в лізинг, лізинговий договір. Ризики цього етапу можна сформулювати, як такі що супроводжують як лізингодавця так і лізингоодержувача. Насамперед це ризик втрати (загибелі) майна, пошкодження або нестачі переданого і одержаного в лізинг.

Звісно, що вагомою складовою механізму здійснення лізингових операцій є його регламентування, тобто сукупність правил, що визначають порядок діяльності. Мається на увазі організаційний вплив, який передбачає додержання конкретних показників законодавчих положень, статутів підприємств та інших регламентуючих документів. Очевидно, що регламентування має здійснюватися як на макрорівні так і на мікрорівні. Регламентування на макрорівні передбачає участь держави в особі міністерств та відомств, Національного банку України, Національного комітету, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, міжнародних інституцій шляхом розробки нормативних актів, розпорядчих документів, інструкційних матеріалів, правил.

Процес регламентування на цьому рівні ще не завершено, існуючі документи формують лише межі відповідальності суб'єктів, що задіяні в механізмі здійснення лізингових операцій. Отже, лізингові компанії та інші суб'єкти мають дотримуватись конкретних показників законодавчих положень, що визначають порядок їх діяльності.

Регламентування на мікрорівні здійснюється безпосередньо кожним учасником відповідного механізму (рис. 3).

Як видно з рис. 3, усі суб'єкти лізингових відносин приймають участь у регламентуванні лізингового процесу. При цьому проводяться наступні заходи: формуються установчі документи, правила внутрішнього розпорядку, внутрішні положення, а також укладаються договори із контрагентами та інші документах, що визначають межі відповідальності осіб

залежно від функцій, покладених на них в ході здійснення лізингової операції.

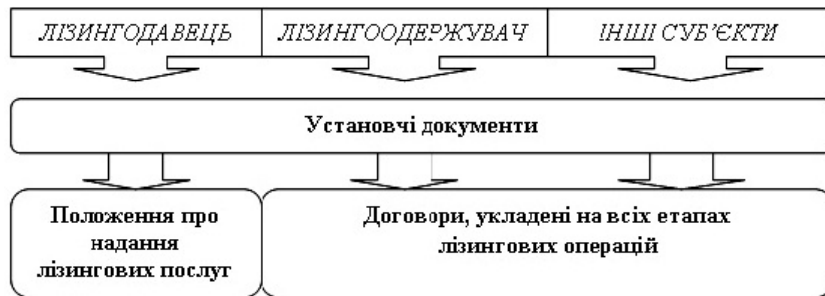

Рис. 3. Регламентування механізму здійснення лізингових операцій на макрорівні

Наступним важливим елементом механізму є його забезпечення, яке являє собою комплекс засобів, наявність яких формує умови для організації та безпосередньої реалізації лізингової операції на всіх її етапах і включає в себе такі елементи: інформаційне, фінансово-економічне, технічне і організаційне.

Під фінансово-економічним забезпеченням розуміємо комплекс фінансових та економічних взаємозв'язків між учасниками лізингових операцій, що базуються на відповідних правових нормах і методах господарювання, формують конкретні майнові відносини.

В свою чергу, інформаційне забезпечення – це сукупність джерел інформації, способів їх зберігання, обробки, а також методів одержання і аналізу, що сприяють прийняттю рішень на усіх етапах лізингової операції.

Технічне забезпечення являє собою сукупність засобів, пристроїв та обладнання, що становлять тех-

нічну базу і створюють відповідні технічні умови для реалізації лізингової операції.

Організаційне забезпечення – це визначення функціональних обов'язків суб'єктів у відповідності до існуючих організаційних структур кожного із учасників, які мають забезпечувати ефективне здійснення лізингової операції на будь-якому з її етапів.

Не менш важливим ніж регламентування і забезпечення механізму здійснення лізингових операцій є інструментарій, який

формує засоби, що застосовуються для виконання передбачених завдань. Інакше кажучи, це сукупність принципів, процедур, важелів, методів за допомогою яких суб'єкти здійснюють лізингову операцію (рис. 5).

Отже, кожний елемент запропонованого механізму лізингу з різною силою і направленістю може здійснювати вплив залежно від оточуючого середовища, інтенсивності розвитку, традицій, що склалися в кожній країні та інших чинників.

5. Висновки і пропозиції

Таким чином, важлива роль при здійсненні лізингових операцій належить розробці ефективного механізму їх здійснення. Даний механізм являє собою функціональну складову системи, в межах якої суб'єкт приймає рішення щодо об'єкту лізингу, враховуючи при цьому мету, цілі, завдання лізингової операції. Особливе значення мають функції, що їх виконують суб'єкт і об'єкт лізингу по відношенню один до одного.

Рис. 5. Інструментарій механізму здійснення лізингових операцій. Джерело: розроблено автором

При цьому, дія механізму не можлива без належного його регламентування і забезпечення необхідними засобами реалізації. Окрім того, для належної реалізації лізингового процесу слід застосувати набір інструментів, що включають сукупність принципів, процедур, важелів і методів, що їх використовуватимуть суб'єкти при здійсненні лізингової операції.

Література

1. Кочетков, В. Н. Организация лизинговых операций [Текст] / В. Н. Кочетков, Е. В. Краева, О. В. Кочеткова. – К.: Украинско-финский институт менеджмента и бизнеса, 1998. – 126 с.
2. Снігір, Л. Я. Посібник з лізингу [Текст]: навч. посіб. / Л. Я. Снігір, Д. О. Богодухов, С. П. Кисіль та ін. – К.: ТОВ «Поліграф плюс», 2009. – 388 с.
3. Горемыкин, В. А. Лизинг [Текст]: учебник / В. А. Горемыкин. – Изд. 2-е, исправленное и дополненное. – М.: Информационно-издательский дом «Филин»; Информцентр XXI, 2008. – 944 с.
4. Саблук, Р. П. Фінансовий лізинг в АПК [Текст]: монографія / Р. П. Саблук. – К.: ІАЕ УААН, 2003. – 178 с.
5. Краткий экономический словарь [Текст] / под ред. А. Н. Азрилиана. – М.: Институт новой экономики, 2001. – 1088 с.
6. Кульман, А. Экономические механизмы. [Текст] / под ред. Н. Н. Хрустальной. – М.: Прогресс Универс, 1993. – 195 с.
7. Князевич, А. О. Рівні господарського управління підприємством [Електронний ресурс] / А. О. Князевич. – Режим доступу: <http://bal.znaimo.com.ua/docs/26926/index-11826.html>
8. Міщенко, В. І. Основи лізингу [Текст]: навч. посіб. / В. І. Міщенко, О. Г. Луб'яницький, Н. Г. Славацька. – К.: Товариство «Знання», КОО, 1997. – 138 с.
9. Іванишин, В. В. Роль лізингу в забезпеченні сільськогосподарських підприємств засобами механізації [Текст] / В. В. Іванишин. – К.: ІАЕ УААН, 2003. – 294 с.
10. Галецька, Т. І. Основні напрямки економічних взаємовідносин партнерів по агролізингу [Електронний ресурс] / Т. І. Галецька, О. І. Топішко. – Режим доступу: <http://eprints.oa.edu.ua/1020/1/osnovni.pdf>
11. Кузьменко, О. В. Курс адміністративного процесу [Текст]: навч. посіб. / О. В. Кузьменко. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 206 с.
12. Кулиняк, І. Я. Класифікація лізингу залежно від мети здійснення суб'єктами лізингової діяльності [Електронний ресурс] / І. Я. Кулиняк. – Режим доступу: <http://www.vuzlib.su/articles/984-1.html>
13. Внукова, Н. Н. Мир лизинга [Текст] / Н. Н. Внукова, О. В. Ольховников. – Харьков: ОСНОВА, 1994. – 224 с.
14. Сосюрко, Ю. В. Перспективи розвитку екологічного лізингу в Україні [Текст] / Ю. В. Сосюрко, А. К. Шидловський, В. Я. Жуйков, Є. М. Брайковський та ін. – К.: «Аверс», 1999. – 71 с.

15. Баєва, О. І. Механізм організації лізингу [Текст] / О. І. Баєва // Економіка: проблеми теорії та практики. – 2005. – Вип. 199, Т. 3. – С. 659–671.

References

1. Kochetkov, V. N., Kraeva, E. V., Kochetkova, O. V. (1998). Orhanyzatsiya lyzynhovykh operatsij [Organization of leasing operation]. Kyiv: Ukraynsko-fynskij instytut menedzhmenta y byznesa, 126
2. Snihir, L. Ya. (2009). Posibnyk z lizynhu [Instruction book of leasing], Kyiv: TOV «Polihraf plus», 388.
3. Goremykin, V. A. (2008). Lizing [Leasing]. Secondnd edition. Moscow: Informacionno-izdatel'skij dom «Filin»; Informcentr HHI, 944.
4. Sabluk, R. P. (2003). Finansovyj lizynh v APK [Financial leasing in the AIC]. Kyiv: IAE UAAN, 178.
5. Azrilian, A. N. (2001). Kratkij jekonomicheskij slovar' [Brief Dictionary of Economics]. Moscow: Institut novoj jekonomiki, 1088.
6. Kul'man, A. (1993). Jekonomicheskie mehanizmy [Economic mechanisms]. Moscow: Izdatel'skaja gruppa Progress Univers, 195.
7. Kniازهvych, A. O. (2014). “Levels of economic business management” Rivni hospodars'koho upravlinnia pidpriemstvom. Available at: <http://bal.znaimo.com.ua/docs/26926/index-11826.html> (Last Accessed: 01.10.2014).
8. Mischenko, V. I., Lub'ianyts'kyj, O. H., Slav'ians'ka, N. H. (1997). Osnovy lizynhu [Leasing fundamentals]. Kyiv: Tovo «Znannia», KOO, 138.
9. Ivanyshyn, V. V. (2003). Rol' lizynhu v zabezpechenni sil'skohospodars'kykh pidpriemstv zasobamy mekhanizatsii [The role of leasing in providing farm mechanization]. Kyiv: IAE UAAN, 294.
10. Halets'ka, T. I., Topishko, O. I. (2011). The main directions of economic relations of agarian leasing partners. Osnovni napriamky ekonomichnykh vzaiemovidnosyn partneriv po ahrolizynhu. Available at: <http://eprints.oa.edu.ua/1020/1/osnovni.pdf>
11. Kuz'menko, O. V. (2011). Kurs administratyvnoho protsesu [Course of the administrative process]. Kyiv: Yurinkom Inter, 206.
12. Kulyniak, I. Ya. (2008). “Classification of leasing depending on the purpose of the implementation of the subjects of leasing activity. Klyasyfikatsiia lizynhu zalezno vid mety zdzijsnennia sub'iektamy lizynhovoї diial'nosti. Available at: <http://www.vuzlib.su/articles/984-1.html>
13. Vnukova, N. N., Ol'khovnykov, O. V. (1994). Myr lyzynha [World of leasing]. Kharkiv: OSNOVA, 224.
14. Sosiurko, Yu. V., Shydlovs'kyj, A. K., Brajkovs'kyj, Ye. M., Zhujkov V. Ya. (1999). Perspektyvy rozvytku ekolohichnoho lizynhu v Ukraini [Prospects of development of ecological leasing in Ukraine]. Kyiv: Avers, 71.
15. Baieva, O. I. (2005). Mekhanizm orhanizatsii lizynhu [Leasing organization mechanism]. Ekonomika: problemy teorii ta praktyky, 199, 659–671.

*Рекомендовано до публікації д-р екон. наук Рудик В. К.
Дата надходження рукопису 18.05.2015*

Гаврилюк Віта Миколаївна, асистент, кафедра фінансів і кредиту, Подільський державний аграрно-технічний університет, вул. Шевченка, 13, м. Кам'янець-Подільський, Україна, 32300
E-mail: vita30344@rambler.ru